

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombatonként.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányboltokban.

Amit meghaladni nem lehet.

IRTA: DR. PROMÁSZKA OTTOKÁR.

Amin túltenni magát s amit meghaladni sohasem lehet, az a bethlehemi kised, „pólyákba takarva, jászolba fektetve.“ E kised tölti ki lelkünket, az ő evangéliuma határozza meg világnézetünket; az ő világosságával hintjük be a kétség, s az aggodalom éjszakáját, melyben kultúránk botorkál; az ő arca a szellemi világ mennyboltján az az „invictus sol“, az a győzhetlen nap, melyet köd és éjszaka, mondjuk — kritika és dekadencia el nem boríthat soha.

S valóban mily győzelmesen jár ez a győzhetetlen nap, a ragyogó Krisztus-arc, történelmi korszakok s kulturális rónák fölött el; ragyog és vonz, éltet és vezet! Közlelebről ezt a nagy tényt, az Istenembert, elemezni nem lehet. Magának szuverén; egyetlen egy oka lehet s ez a végtelen akarat, mely alkot és teremt, de nem magyaráz s nem fejteget.

A kritika maga a bethlehemi éjben csak statisztika lehet; látja a Fölségest, ki a világba lép, s kinek legfőbb okmánya mégis csak az, hogy „felve van malasztal és igazsággal“. Mit kifogásoljon s mit magyarázzon ezen? Mit tagadjon az emberek fiainak legszebbikén? s gondolhat-e nálánál igazabbat, jobbat s edesebbet?

A kritika néha nagybizalmú kijelentéseket kockáztat, amilyen az is, hogy Bethlehem s evangéliuma meghaladott álláspont már. De mit is haladtunk meg már Krisztus óta? A világba be nem férünk; szűk nekünk s a csillagpályák fényeinek távolságai nekünk csak lécek és deszkák; a csillagos mindenség nekünk kurta takaró, nem fedi el a legkurtabb embert; már az imádkozó gyermek sem fér meg alatta. Mechanikából s fizikából kimaradtunk, mint a nyárfa az árvizből. Kulturába s mulandó életbe bele nem szorultunk; az az óra a mellényzsebünkben ki nem ketyegtetethet annyi percet, amennyivel beérnök, ha addig ketyegne is, hogy elkopnik nemcsak a kereke, de a világ tengelye is.

Úgy szeretem nézni azt a gyámoltalan kritikát a bethlehemi barlang nyílásánál; mikor nem bír annak a felkuszó örökzöldnek kontingenciájával sem s mégis magyarázni s egymásba fonódó célnafogalmak hálójába akarja befogni az isteni tényt, az isteni egyéniséget, pókhalóba akarja befogni Juda oroszlánát, kinek szavától megre meg a lélek, lepkehálóba ezt a barlangban fészkelő sást, ki viszi az embert ég felé.

E fölséges színen kimondthatatlan gyámoltalan a mi nagyra hivatott intellektualizmusunk s csak kompromittálhat; eredeti bűne az a meggyőződése, hogy megérti a világot s kimeríti érthetőségge a létet az utolsó cseppig. Szegény feje, nem érti

önmagát! De tegyünk vele itt a helyszínén, a bethlehemi barlang előtt, egy próbát. Rendezzük vérszegény átlátszó, gondolatai szerint a világot; húzzuk fejünkre azt a csillagos takaróját a mindenségnek s bújunk alája, hogy ne látszassék ki a fejünk búbja sem; oltuk ki kritikánkkal a karácsonyi mécseseket; falazzuk be a barlangot s evangéliumul fogadjuk el Häckel Weltrátsel-jét. Nos megvan-e oldva a világ s a lét problémája? be lehet-e falazni a lélek végtelen perspektíváit? el lehet-e fojtani e mélység zsoltárait? ki lehet-e oltani a magasságba hívó csillagokat? A boldogság vágya, a jónak szerelete, a törvény, az eszmény már csak van, anyyi, mint a mechanika formulája?! A kötelességek, erény, becsület, hűség, szeretet, az én világomnak ez igaz hatalmasságai, már csak vannak olyanok, mint a gázok, gőzök, áramok feszülései s ha ezeken világnézetet akarnak építeni, hát lehet-e föltűtetés karikázással a lét s a szellemi világ mélységeit feledtetni?

S meghaladta-e kultúránk ezt a fényes-séges, édes Bethlehemünket?

A karácsony annyit tesz, minthogy Isten egyenlő lett velünk. Az egyenlőtlenségek e nagy világában ez az egyenlőségnek a nagy tana. Az isteniben egyenlők vagyunk; örök aspirációinkban, örök célra való rendeltetésünkben, örök érvényű erkölcsi törvények szolgálatában, örök szép eszmények szeretetében vagyunk s szabadságunk van az életnek örök ideális minták szerint való, kialakítására, bármily polcon álljuk s bármily ruhában járjunk.

A kultúra is a nagyobb egyenlőséget, az edesebb testvériséget, a főlzabadtatott szabadságot feszegeti s tana s törekvése hasonló a karácsonyi egyenlőség s testvériség nagy tényéhez; de csak hasonlít s távolról sem egyez meg vele. A karácsonyi egyenlőség elve ugyanis az embert a lelkén fogja meg, a kulturális pedig inkább csak a ruháján; a karácsonyi erkölcsöt emleget, a kulturális inkább jogot követel; s a kulturális azt kívánja, hogy ne legyen senki nagyobb nálunk, a karácsonyi meg azt, hogy mindenki nagy legyen, de ugyanakkor ezt a nagyságot belső elvekből, az Isten fiainak nagy gondolataiból, a hit világságában élő lelkeleiből, az érzület nemességéből s az ember tökéletességéből származtatja. A karácsonyi egyenlőség tudja, hogy van különbség cimben, állásban, birtokban, de nem filozofál sokat s nem állít fel teóriákat a társadalmi különbségek megdöntésére; inkább akar egyenlőséget erényben, becsületben, tisztességben.

S meghaladni való állapot-e ez?

Ezt meghaladni nem szabad s nem is lehet, de igenis ki kell fejtasetni olyképen, hogy a haladó világban az egyenlőség ne

szoritkozzék az erkölcsre, hanem érvényesüljön jogban is; érvényesüljön lehetőleg a gazdasági életben is. A technikai haladás s a néprétegek emelkedése egymás után ujjabb meg ujjabb szintért nyit az életnek, ahol az erkölcsi érzés s az alsóbb osztályoknak fejlődő öntudata épügy, mint az uralkodó osztályok éhiredő lelkesmeretét megmozdít a több jogban és több jövedelmű részeseit a belső értékekre nézve egyenlő testvért. Aki az erkölcsi értékekre nézve velem egyenlő, azt én föl fogom emelni jogi egyenlőségre is, abban a mértékben, melyben erre a fejlődés képesít.

Az erkölcsi egyenlőség érzete ugyanis nem teremti meg önmagában a jogi gazdasági egyenlőséget, mert ez utóbbi sok más körülménytől is függ, de az igaz erkölcsi öntudat bizonyára sohasem fogja útját állni a jogi egyenlősítésnek, mikor annak ideje s órája bekövetkezik.

Látnivaló tehát, hogy a kultúrának problémáját a gyökerén fogja meg Bethlehemi s semmiféle irányzat sem teheti magát túl ezen büntetlenül. Epp azért tanuljon meg imádkozni a bethlehemi barlang előtt kritika és kultúra s fogja föl a harcok s díszharmoniák által fölzavart élet számára az új hangot, azt az edes akcentust, mely a szent éjben vonul végig, azt a hangot, mely az erkölcsi érzés, az erkölcsi fölség és szépség világából cseng felénk s fölébresszti egyrészt a vágyat a több igazság és nagylelkűség után, másrészt pedig kiszabadulásra int a merev dac öleléséből.

Bethlehem, tehát vezet s álláspontját nem haladhatja meg sem kritika, sem kultúra.

Megöszült a világ.

Megöszült a világ, meghalt a nyár!
Itt hever minden romban, összezuhanva,
Oh zord borra, természet, mely borjára,
Halált sikongó, rémes éjmadár!

A nap hideg halotti gyertyafény,
A szürke égbolt a világkorporás;
Arass halál! az élet szörnyen olcsó!
Kacagj enyészet! nincs többé remény!

Nézd hogy' dsít az életéhes ür!
Elnyelni ájtoz mindent a semmi,
Mindenki érzi, jobb nem is szülni,
Ha ugys: minden semmisségbe dül!

Megöszült a világ, kihalt a táj,
Minden rongyokra hullt, vagy szmivé lett,
S ki még is él, annak úgy fáj az élet,
Lelhelni borzalom, mozdulni fáj!

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,
Nagy választék úgy és asztalneműekben,
színes és fehér barchetok stb.

olcsó, ezabott árakkal mellett.

Mai lapunk 10 oldal

00000711

*Mily fájdalom! Nincs arra szem, se rim.
Minek kezd, hogyha meg van írva:
Órok-egyhangu sége ott a sírba:
Kéjben fogalma haldoklása kin?!*

*Minék a búcsó, hogyha ott a sír?
Vidám menyegző, hogyha várni kell majd?
Hamar gyönyör nem szül-e hosszú sóhajt?
Nem egy-e az, ki ujjong és ki sír?*

*Szüny fájdalom, szüny kinok kintja már!
Halj meg te is, ha minden összezuva!
Oh zord boru, természet mély boruja,
Halált síkongo, rémes éjmadár!*

K. J.

A karácsonyi rózsá legendája.

Ira: LAGERLÖF ZELMA.

A haramia felesége, ki a haramia-barlangban főnn a göngi erdőben lakott, egyik napon a síkföldre ment koldulni. A haramia maga is földöntúto volt s nem lehetett az erdő elhagynia, hanem azzal kellett beérnie, hogy az utasokra leskelődjék, kik az erdőbe mezészkednek lépni; de abban az időben, mikor a haramia és a felesége a göngi erdőben tartózkodtak, nem igen akadt utazó az északi hegyvidéken. Ha tehát megesset, hogy a haramiának pár hétig nem volt szerencséje a vadászásban, akkor a felesége vándorútra indult. Öt gyermekét magával vitte, mindegyiküknek rongyos bőrruhája és facipője volt s mindnyájan zsákokat vittek a hátukon, mely olyan hosszú volt, mint maguk. Ha a haramia felesége egy ajtó küszöbét átlépte, senkisé megint megtagadni tőle, amit kívánt, mert az anyóka a rá következő éjen egyszerűen fel szokta gyujtani a házat, ahol nem fogadták szívesen. A haramia felesége és ivadéka gonoszabbak voltak, mint a farkaskölykek és soknak kedve lett volna lándzsáját utánok vetni, de ez sohaem történt meg; mert tudták, hogy az ura az erdőben tanýázik s ha a gyermekeinek, vagy az öregnek ártnának, kegyetlen boszút állana rajtuk.

Amint a haramia felesége így udvarról udvarra járt és koldult, egy szép napon Öved-re ment, mely ebben az időben klastrom volt. Csengtetett a klastrom-ajtón és enni kért valamit; a kapus leengedett egy kis tolóablakot és hat gömbölyű kenyeret adott át neki, egyet az ő számára s egyet-egyet a gyermekeknek.

De amíg a haramia felesége csendesen állt a klastromajtó előtt, a gyermekei szét-széledtek. Aztán egyikök hozzája jött, meg-rántotta a szoknyáját, jelezve, hogy talált valamit, amit neki is meg kell néznie s a haramia felesége nyomban is ment.

Az egész kolostort magas erős fal vette körül, de a kis porontynak sikerült egy kis oldalajtót találni, amely csak be volt támasztva. Midőn az anyjok odament, feltá-szította az ajtót és mint szokása volt, minden kérdést nélkül belépett.

Az övedi klastromban ebben az időben János apát volt az úr, ki nagyon szerette a növényeket. A klastromfal mögött egy kis kertet ültetett s egyenest ide ment a haramia felesége.

Az első pillanatban úgy elámult, hogy gyökeret vertek a lábai. Kánikula volt és János apát, kerteje telidestelte volt virágokkal, úgy, hogy ha az ember betekintett, két, piros sárga pettyek csillogtak a szemelőtt. De memsokára elégtelt mosolyt a szemelőtt. A feleségének arcára és befelé kezdett ballagni egy keskegy uton, mely sok kicsiny virágagy között futott.

A kertben egy szerzetes állott, ki vincellér volt, s a paréj gyomlálta ki. Ő hagyta látva a falon átvészto ajtót, hogy a tarack-szívet és libatoppot a fal elé a szemétre vet-

hesse. Mikor látta, hogy a haramia felesége mögötte őt rossz porontyával a diszkertbe lép, nyomban eléjű állott s megparancsolta neki, hogy lódujanak. De az öreg koldusasszony csak ment tovább, mintha semmi sem történt volna. Körüljártatta a tekintetét, megbámulta a merov, fehér lilomokat, melyek egy virággyban sorakoztak, aztán a borostyánt, mely a klastromfalra magasan felkúszott, de a szerzetessel legkevesebbet sem törődött.

A szerzetes azt gondolta, hogy nem értette meg őt. Ekkor karon akarta ragadni, hogy megmutassa neki az utat. De midőn a haramia felesége észrevette szándékát, olyan tekintetet lövelt rá, melytől visszahőkölt. Koldustarisznýája alatt meggörnyedt háttal ment, de most egész nagyságában felegyenesedett.

— En a haramia felesége vagyok, a göngi erdőből való, — mondta „csak nyulj hozzám, ha mersz”. És mikor ezt mondta, látszott, annyira biztos volt abban, hogy ép bőrrrel távozik el innen, mintha azt jelentette volna ki, hogy ő Dánia királynője.

De a szerzetes még se félt őt háborgatni, jóllehet most, mikor már tudta kilit, nagyon nyájasan beszélt hozzá.

— Anyóka neked tudnod kell — mondta a szerzetes — „hogy ez barát-kolostor és az országban egy asszonynak sem szabad ide belépni. Ha tehát nem mégysz szépen az utadon, a szerzetesek haragudni fognak rád, mert elfelejtettem az ajtót bezárni s talán el is tizen a klastromból, meg a kertből.”

De a sok kérés csak falra hányt borsó volt. Az anyóka tovább ment a virággyak között és szemügyre vette a lilavirágú iszopot és a kecskerágot, melyen vörössárga virágfürtök csüngöttek.

Ekkor a szerzetes mást nem tehetett, a kolostorba szaladt és segítségért kiáltott.

Két markos baráttal jött vissza és a haramia felesége nyomban látta, hogy a dolgoznak fele sem tréfa. Az útban szétterpeszkedett és sivító hangon kiáltozni kezdett, hogy milyen félelmes bosszút áll a klastromon, ha nem maradhat a kertben addig, ameddig akar. De a barátok azt hiték, hogy tőle nincs semmi félni valójuk s azon iparkodtak, hogy elűzzék őt. Erre az anyó fülükettiben kiáltozni kezdett, rájuk vetette magát, karmolt és harapott s épen így tettek, a porontyai is. A három férfi nyomban észrevette, hogy az asszonnyal ő nem bírnak. Mit volt mit tenniük, a kolostorba mentek és segítséget hoztak.

Mikor a kolostorba vezetű ösvényen szaladtak, találkoztak János apáttal, ki épen elösiattet, hogy megnézze miféle lárna az, melyet a diszkertből hallott. Ekkor be kellett vallaniok, hogy a göngi erdő haramiájának felesége a klastromba hatolt s nem tudták elúzni és most segítséget akartak maguknak szerezni.

János apát megfedte őket, hogy erőszakhoz nyultak és megtiltotta nekik, hogy segítségért kiáltsanak. Mindkét barátot vizsgálulta munkájához s jóllehet öreg, gyenge férfi volt, csak a szerzeteset vitte magával a kertbe.

Mikor János apát odaért, az anyóka a virággyak közt járkált, mint előbb. És az apát nem gyözött eleget csodálkozni a haramia feleségén. Egészen bizonyos volt abban, hogy ezelőtt sohasem látott még életében diszkertet. De bármiként is csodálkozott János apát, az anyóka a kis virággyak közt járt, hol mindegyik más-más fajtájú ritka és különös virágokkal volt beültetve és nézte a virágokat, mintha régi ismerősei lettek volna. Ugy látszott, mintha már többször látta volna az örökzöldet, a zsályát meg a rozmarint. Némelyikre rámosolygott, másoknál meg ismét rázza a fejét.

János apát jobban szerette kertejét, mint

a többi dolgokat, melyek földiek és mulandók. Bármily vadnak és haragosnak látszott is az anyóka, az apát nem akarta, hogy gyönyörködjék abban, hogy három szerzetest lefűlett és őt mégis nyugodtan szemlélhesse. Hozzája ment és barátságosan megkérdezte, tetszik-e neki a kert.

Az anyóka hevesen az apát felé fordult, mert ravaszúságra és megrohansra volt elkészülve, de midőn fehér haját és hajlott hátát meglátta, akkor egész barátságosan válaszolt:

— Midőn először láttam, úgy tetszett, soha szebbet nem láttam még, de most veszem csak észre, hogy azzal, amit én ismerek, még említeni sem lehet egy napon.

János apát bizonyára más feleletet várt. Midőn hallotta, hogy az anyóka sebbet keret is ismert az övénel, ráncos orcáit gyenge pir borította el.

A vincellér, ki mellette állt, rögtön rendreutastította az anyókat.

— Ez János apát, anyóka — mondta — aki virágait a kerteje számára egymaga nagy szorgalommal és fáradsággal gyűjtötte a távolból s a közelből. Mindnyájan tudjuk, hogy az egész sooni földön nincs gazdagabb kert és neked, ki egész évben vad erdőkben lakol, éppen nem illik, az ő mívét bírálgatni.

— Senkít sem akarok bírálgatni, sem őt, sem téged — mondta az anyóka, csak azt mondom, ha ti láthatnátok az a gyönyörűség keret, amelyre én gondolok, akkor itt minden virágot kitépnétek s elvetnétek, mint gyomot.

De a vincellér nem kevésbbé volt büszke, mint János apát s midőn ezeket a szavakat hallotta, gunyosan nevetni kezdett.

— Te bizonyára csak azért fecsegsz, anyóka, hogy bosszants bennünket — szölt — az valóban szép kert lehet, amelyre te a fenýök és borókabokrok alatt a göngi erdőben csináltál. A fejemet teszsem rá, hogy te egyáltalában még sohasem voltál kertial mögött.

Az anyóka vörös lett a dühtől, hogy neki nyiltan nem hittek és kiáltozni kezdett.

— Lehet, hogy az előtt sohasem voltam kertial mögött, de ti szerzetesek, kik szent férfiak vagytok, ti biztosan tudjátok, hogy a nagy göngi erdő minden karácsony-estén egy gyönyörű kertű változik, hogy a mi Urunknak és Megváltónknak születési óráját ünnepelje. Mi, akik az erdőben élünk, ezt minden évben látunk és ebben a kertben oly drágalatos rózsákat láttam, hogy még a kezemet sem mertem felemelni, hogy letörjem őket.

Ekkor a szerzetes még hangosabban és erősebben nevetett.

— Nagyon könnyű neked itt állani s olyan dolgokkal dicsekedni aminőket egy ember sem láthat. Nem is hiszem, hogy az né volna más, mint tiszta hazugság, hogy az erdő Krisztus születésének óráját olyan helyen ünnepelné, hol oly istentelen emberek laknak, mint te meg az urad.

— Az, amit én mondok, éppen oly igaz, — felel az anyóka — amint te nem mernél karácsony estéjén az erdőbe jönni, hogy ezt megnézzed.

A szerzetes újra felelni akart, de János apát intett, hogy hallgasson. Mert János apát már gyermekkorában hallotta a mesét, hogy az erdő karácsony estéjén ünnepi ruhát ölt. Gyakran vágy fogta el, hogy lássa, de sohasem sikerült neki. Most möhön kérti kezdte az anyót, kiáltozva beszélt, hogy engedje meg neki, hogy karácsony éjszakáján a haramiabarlangba menjen. Ha csak egyik gyermekét küldené el, hogy az utat mutassa neki, akkor maga is felnyargalna és sohasem árulná el, hanem ellenkezőleg oly gazdagon megjutalmazná, amint csak bírná.

Az anyóka eleinte vonakodott, mert az urára meg az őt fenyegetű veszedelemre gondolt, ha János apátot a barlangba be-

engedi: ám de végre győzött kívánsága, hogy megmútassa neki az ő kertjét, mely szebb volt mint az apaté, engedeti kérésének.

— De csak egy kisértő szabad magaddal hoznod — mondotta. — S nem szabad rád leselkedned, cselét vetned, amint igaz, hogy szent férfiu vagy.

Ezt megígérte az apát és ezzel elment a haramia felesége. János apát megparancsolta a szerzetesnek, hogy senkinek se árulja el, miben állapodtak most meg. Félte, hogy a barátok, ha szándékát megsejtének, neki, mint öreg embernek meg sem engednék, hogy a haramia-barlangba menjen.

Maga se akarta elárulni tervét senki fiának se. De akkor megtörtént, hogy Absolon érsek*) Lundból megérkezett és egy éjtelme Öveden telt. Midőn János apát kertjét megmutatta neki, eszébe jutott az anyóka látogatása és a szerzetes, aki ott járkált s dolgozott, hallotta amint az apát a püspöknek a haramiáról beszélt, ki oly sok esztendőig bitangol az erdőben és most szabadságlevelet kért a számára, hogy más emberek között új, becsületes életet kezdhesse.

— Mostani viszonyai között — szökt János apát, — gyermekei még nagyobb gonosztevők lesznek, mint maga és Kegyelmednek főn az erdőben némsokára egész rablóbandával gyűlik meg a baja.

De Absolon érsek azt válaszolta, hogy ő a haramiát nem engedi rá az ország becsületes embereire. Mindenkire nézve a legjobb volna, ha ott fenn maradna az erdejében.

Erre János apát tűzbe jött és a püspöknek a göttingi erdőről kezdett mesélni, mely a haramiabarlang körül minden évben karácsonyi díszbe öltözik.

— Ha ezek a rablók nem oly gonoszak, hogy Isten fősége megnyilatkozik nekik, — mondta — akkor nem lehetnek annyira rosszak, hogy az emberek kegyét ne kapják meg.

De az érsek megfelelt János apátnak. — Annnyit megígérhetek, János apát, mondta és mosolygott, hogy amelyik napon te a göttingi erdő karácsonyi kertjéből egy virágot küldesz nekem, azon a napon elküldöm a szabadságlevelet mindama földönfutók számára, akikért csak szót emelsz.

A szerzetes látta, hogy Absolon püspök épúgy hitt az anyóka történetében, mint jó maga, de János apát semmi hasonlót nem vett észre, megköszönte Absolon jószágos ígérteit és azt mondta, a virágot majd elküldi neki.

János apát keresztülvitte akaratát s a legközelebbi karácsonyestén nem ült otthon Öveden, hanem Göting felé parkodott. Az anyóka egyik rakoncátlan gyermeke futkározott előtte és az a szolga kísértte, ki a kertben a haramia feleségével beszélt.

János apát egész ősszel nagyon vágyakozott erre az utazásra s igen örült, hogy végre vágya sikerült is. A szerzetes azonban egészen másképen gondolkodott. Szívvel, lélekkel szerette János apátot és a világért sem engedte volna meg, hogy más kísértje el, s más vigyázzon rá, de semmi képen sem hitte el, hogy majd egy karácsonyi kert táru ki éljük, hanem úgy gondolkodott, hogy az egész történet csak kelepce, melybe a haramia felesége most nagy ravaszsággal csalta be János apátot, hogy urának kezére járja.

Mig János apát éjszaka az erdőség felé lovagolt, látta, mint készülődik az egész táj a karácsonyi ünnep megünnepelésére. A faluban a parasztek tüzet raktak a fűrdőszobában, hogy a délutáni fürdésre meleg legyen. Az élestarakból sok húst és kenyert

vittek a kunykókba és a szerűkről a fiuk nagy szalmakötegekkel jöttek, hogy a padlót telehínték.

Midőn a kis falusi templom mellett ellovagolt, látta, hogy a pap és templomszolga mint foglalatoskodtak, hogy a templomot a lehető legjobb és legszebb szőnyegekkel akasszák tele és midőn a Bosjó klastromba vezető útra tért, látta a klastrom szegényeit nagy kenyerekkel és hosszú gyertyákkal hazatérni, melyeket a klastromajtónál kaptak.

Amint János apát ezeket a karácsonyi előkészületeket látta, siettette lovát. Azt gondolta, hogy rá sokkal nagyobb ünnep várakozik, mint a többiekre.

De a szolga jajgatott és panaszkodott, amidőn látta, mint készülődnek a kis kunykókban a karácsony-est ünneplésére. És mindinkább félt, mindinkább könyörgött, rimázkodott János apátnak, hogy forduljanak vissza és ne rohanjanak önként a haramiák karjaiba.

De János apát tovább lovagolt, anélkül, hogy panaszaival törődött volna. A szikföldet némsokára elhagyta, és most a magányos, vad erdőbe ment fel. Itt az ut rosszabb lett. Tulajdonképpen inkább egy köves, tuskós ösvény volt, hol se hid, se bürü nem segítette őket át a folyókra s patakokra. Minél távolabb lovagoltak, annál hidegebb lett, és mélyen az erdőben hó borította a talajt.

Hosszu, nehéz út volt. Meredek, csuszós mellékösvényeken rövidítették meg útjokat, lápon, mocsáron haladtak át, bozótkba és sűrűségbe hatoltak. Épen, midőn a nap nyugovóra hajolt, a haramia fia egy erdei tisztáson vezette őket keresztül, melyet magas fák vettek körül, kopasz és zöld tűsfák. A mező mögött sziklafal emelkedett és a sziklafalban egy gyalutlan deszkából összerótt ajtó láttak. János apát most látta, hogy cédnálnak és leszállt a lóról. A gyermek leszállt és feltárta neki a nehéz ajtó és egy nyomoruságos, kopasz kőfalu hegyi barlangot látott maga előtt. A haramia felesége egy tuskó lánjánál ült, mely az üreg közepén égett, a falaknál fekvőhelyek voltak fenyőrészéből és mohból s ezeknek egyikén fektült a haramia és aludt.

— Kerüljtek bejebb onnan kívülről — kiáltoita az anyóka, anélkül, hogy felállt volna, — hozzátok a lovakat is magatokkal, hogy künn a hidegben tönkre ne menjenek!

János apát bátran a barlangba lépett és a szerzetes követte őt. Minden nagyon szegényes és nyomoruságos volt körülöttük és semmi előkészületet sem tettek arra, hogy a karácsonyestét megüljék. Az anyóka se nem főzött, se nem sütött; nem sópört és nem sikkalt. Gyermekei a földön egy üst körül heverték és ettek, ámde az üstben bizony nem volt más, mint hig vizes kása.

Az anyóka ép oly büszke és öntudatos volt, mint bármelyik tehetős parasztasszony.

— Ül ide az ablakhoz János apát és melegedjél — mondta — és ha hoztal magaddal elemózsiát, egyél, mert amit mi itt az erdőben főzünk, az neked bizonyára nem fog ízleni. És ha az uttól elfáradtál, kinyújtózkodhatsz egyik lészán és pihenhetsz. Ne félj, hogy elalszol, én itt ülök a tűznél és virrasztok; majd felkeltetek, hogy láthasd azt, amiért ide lovagoltál.

János apát az anyókanak mindenben engedelmeskedett és elővette elemózsiás zsákját. De az uttól oly fáradt volt, hogy alig bírt enni és alig hogy kinyújtózkodott, elszenderült.

A szerzetes is kapott egy fekvőhelyet, de nem mert aludni, mert szemmel akarta tartani a haramiát, hogy János apátot láncokra ne verje. Lassanként azonban mégis elnyomta a fáradtság s elaludt. Midőn felébredt, látta, hogy János apát fekvőhelyét elhagyta, a tűznél ült s az anyókaival beszélgetett. A haramia mellett ült. Magas sovány

férfi volt. Nehézesnek és buskomornak látszott. János apátnak hátat fordított, mintha nem akarta volna mutatni, hogy a beszélgetésükre odafigyel.

János apát a haramia feleségének a karácsonyi előkészületeiről mesélt, melyet ő utközben látott s a karácsonyi ünnepekre, a vidám karácsonyi játékokra figyelmeztette őt, melyekben ifjú korában ő is részt vett, mikor még ő is békességben élt az emberek között.

— Nagy átok, hogy ilyenkor gyermekeitek soha sem járhatnak kelhetnek a falu utcáin áruhába öltözött, nagy átok, hogy még a karácsonyi szalmában sem játszhatnak szegények — mondta János apát.

Az anyóka előbb röviden és nyersen válaszolt, de lassanként mindig hallgatagabb lett. Egyszerre a haramia hirtelen János apát felé fordult s öklöbe szorított kezét arca elé sújtotta:

— Te nyomorult barát, azért jöttél ide, hogy feleségemet és gyermekeimet elcsald-tólem? Nem tudod, hogy én földönfutó vagyok és az erdőt nem szabad elhagynom?

János apát bátran a szemébe nézett.

— Azt akarom, hogy az érsektől szabadságlevelet kapjál.

Alig mondta ki ezen szavakat, midőn a haramia és a felesége az örömtől kacagni kezdtek. Jól tudták, hogy az erdei haramiának mennyit tehet Absolon érsek.

Igen, ha Absolontól szabadságlevelet kapok, — mondta a haramia, — akkor megfogadom neked, többet mit se lopok! A vincellért boszantotta, hogy a haramiában merészkedett János apátot kinevetni, de az apát egészen elégedettnek látszott. A szolga alig látta őt békességesebben és szelidebben ülni Öveden a barátok között, mint most a vad rablók környezetében.

De az anyóka hirtelen felugrott.

— Te itt ülsz és beszélgetsz János apát s mi egészen megleledkezünk az erdőről. Most egészen a barlangig hallik a karácsonyi harangok hangja.

Alig hogy ezt kimondta, mindnyájan felugrottak és kiszaladtak, de az erdőben még sötét éj és zord téli volt. Csak a távoli harangszót lehetett hallani.

Hogy ébreszti fel az a harangszó a holt erdőt? — gondolta János apát. Mert most, hogy az erdő homályának közepén állt, sokkal lehetetlenebbnek tetszett neki, mint előbb, hogy itt így diszkert keletkezzék.

De midőn a harang pár pillanátig kongott, hirtelen egy fényugár sűrűn át az erdőn. Nyomban azután ugyanolyan sötét lett, mint előbb, de akkor újra visszatért a fény. A homályos fákön áttáradott valami fényes köd. És gyenge fénye a sötétséget halvány derengéssé változtatta.

Ekkor látta János apát, hogy a hó a földről eltűnt, mintha valaki egy szőnyegét egyszerűen elhúzott volna és a föld földülne kezdett. A fű kinyújtotta hejtásait, melyek megvoltak kunkorodva, mint a püspöki botok. Az erika, mely a hegy tővéen nőtt s a rozsdabura, amely a mocsárba furta gyökereit, friss zöld ruhába öltöztek. A mohos dombocskák dagadtak és emelkedtek, a tavaszi virágok dagadó bimbókkal felpattantak s már a fénynek valami csillama is derengett rajtuk.

János apát szíve hevesen dobogott, midőn első jeleit látta, hogy az erdő fel akar ébredni. Hogyan, énnekem öreg embernek kell ily csodát látni! — gondolta és majdnem könnyek lepték el a szemét.

Most újra derengett s ő félt, hogy az éji sötétség újra, elhatalmasodik. De nyom-ban behömpölygött egy újabb fényhullám. Ez ugy mormolt, mint a patak s úgy rugott, mint a jégpáncélját szelőkört hegyi zabotag. Erre a csupasz fák levelei, oly gyorsan sárjadtak ki, mintha zöld pacsinkat rebentek volna oda és leültek volna az ágra. És nemcsak a fák meg a növények ébredtek fel.

*) Absolon érsek a dánok apostola. A protestáns Dánia most is mint az ország alapítóját tiszteli. A kopenhági gyönyörű új városbáznának kapuja fölött fejjes érseki ornatuban most díszleg a márvánzsobra (Szerk.)

Üzletáthelyezés miatt
mélyen leszállított

olcsó szabott árakon

bocsájtom áruba csakis elsőrendű áruimat

KNAZOVITZKY BÉLA

kalap, cipő, uri divat
s rövidáru kereskedő.

Ha viszket

akinek éjjel-nappal szüntelenül viszketése van s nyugalmát s alását és sokszor társadalmi létét veszélyezteti, az a nádatra méltó. Amár ez csak bőrgyógyászra mutat, mégsem létezik ezigdig oly szer ez ellen, ami ennek a kínos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokig át ezen bajban szenvedők kétségbe vannak esve, testileg s lelkileg megőrve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot képez a bőrön, amely rettenetesen viszket s a vakaró újrat újrat önkívületienül magához kéri. Ez rendszeres a kezdete s rosszabbodó viszketésre vezet. A viszketőség okait még addig nem lettek kívánva, miután azonban a betegség jelenik tekinthető, úgy minden ilyen esetben amennyi az orvos tanácsára kell hallgatni. Sok orvos viszketőbetegek különbözőn nungulozzák a Zucker-féle szabad gyógyszerrel, kedvező s gyors hatását. A vastag leher had ezen szappan által előírás szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s a viszketőség megszüntetését hozza magával, úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen leghatottabb bőrtájt a Zucker-féle szabad gyógyszerrel gyógyszappan segítségével egyszerűen s a legnagyobb eredménytel is lehet távolítani.

A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:
Zucker szabad, 25%-os gyógyszerpapja a leg-hatottabb s legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.
Zucker szabad, 15%-os gyógyszerpapja a közepes s mennyiségben gyengébb. Darabja 1 kor.
Ehhez való Zucker-féle szabad (szírtalantó) a bőrkemények gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill., kis tubus 125 kor.

Valódi kapható Székesfehérvárott
STEINER BÉLA drogériájában.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérn. kapható a **szabd. hattyugyógyszertár** által Majna-Frankfurt.

ROPS

biztonsági gyorsfőző
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul — elalszik.

Szesz ki nem fojthat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru- és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektust ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részvény-Társaság
BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/69.

Helybeli elárúsítók:

Knazovitzky Elemér, Krén Ignác, Róth Sándor
Schlamadinger Gyula, Burg Herman
lfj. Ditmár József és Schmelzer Jákó.

LEGJOBB
CIPŐTISZTÍTÓSZER

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségügyi szempontból melegeg ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt legmentesebben el nem zárja, úgy hogy a láb kiparólgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Menthol.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszippanját használja. Ára majolika szqlencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egykoronáért.

Kapható: **Steiner Béla** drogériában,
Kossuth-utca és
Borbély Béla fodrász-üzletében, Sas-utca.

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyeny-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőr kabátok, utazó bundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Minden áruból e hó 15-től 30-ig 10% engedmény!

GERENDAI GYULA

vászon, fehérnemű, uri- és nőidivat-árak új üzlet helyisége
Székesfehérvár, Kossuth-utca 4. szám.

Ajánlja a mélyen tisztelt vevőközönségnek alkalmas karácsonyi ajándéku elismert jöminőségű következő áruit:

Urak részére: *Divatós kalapok, sapkák, angol kötött kesztyűk, béleli bőr kesztyűk, fehér és színes divatos ingek, gallérok, kezelők, inggombok, kötött vadász mellények, flanel sport ingek, kötött gallérvédők, divatos nyakkendők, esőernyők, sárcipők, különféle komot cipők, téli alsó ingek és nadrágok, zsebkendők színes v. fehér monogrammal 1 tucat 7-20 K.*

Hölgyek részére: *Kávésterítők, fehér damaszt asztalnemű, új divatos selymek bluzra és ruhára, ruhaszövetek, női ingek, corsetták, baliszt és cloit kötények, selyem és cloit alsósoknyák, színházi selyem szalok, szőrme gallér és muff, skóti flanel szalok, berendezett kézimunka dobozok. Alkalmas ajándék 1 vég szifon 9kor., 12kor., vászon, szőnyeg, goblen és damaszt szövésű ágy- és asztalterítő.*

Illatszerek rendkívül leszállított áron.
Gyermekek karácsonyi ajándéka: *finom játékszerek, harisnya, kesztyű, kalap, sapka, lábszár védők, szőrme garnitúra, fehér és színes kötények, zsebkendők.*

Teljes cececemő kelengyék, ugyszintén a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelű gyermek kocsik.
Vidéki megrendelés postafordultával lesz elintézve.

SCHMELZER JAKÓ

Székesfehérvár, Nádor-utca 6. (ezelőtt Szekerák és Hornyánszky)

ALAPITVA 1803.

Ajánl a közelgő ünnepekre nagy választéku tárlatából

diszmutárgyakat fa-, bőr-, bronz és chinai ezüsből, fa- és érc dohányzó asztalkákat, disz álló consolókat, tea és langjegy állványokat, virágvázákat, különféle ékszer és uti dobozokat, teljes bronz íróasztali készleteket, gyönyörű színházi látszóveket, tálcákat, alpaca és alpaca ezüst elsőrendű evőszereket és acél zsebkéseket, bőr-, szivar- és pénztárcákat ezüst ékkel bronz és bőr képerketeket, valódi chinai csészéket és disztárgyakat, nagy képeket és és sétabotokat, francia illatszereket, magyar ruha- és fogkeféket, selyem bársony és bőr albumokat és varró kassetteket, mindennemű hangszereket, gramophonokat és kiegészítő részeit, vadász fegyvereket, Browning pisztolyokat és revolvereket, vadászati szereket, töltevényeket, kitűnő optikai látszereket, hőmérőket, gőzmozdony és mozgonyokat, nagy választéku gyermek játéku árúkat és még ezer más minden itt fel nem sorolható különleges cikkeket.

Okszerű lovasalást és a hibás patak kezelését eszközlöm, melyet állami tanfolyamon nyert oklevéllel igazolok.

A mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását kérve,

vagyonok tisztelettel:

Mohos Béla

— ökl. patkoló kovács és gépész. —

Székesfehérvár, József-u. 12. sz.

Ugyanott egy fiu tanulóknak felvétetik.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek és nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság, Bogánr-u. 2. SZÉKESFEHÉRVAR.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

Székesfehérvári utmutató.

<p>Fűszer:</p> <p>FLITS PÁL FIA fűszer és csmege üzlete Nádor-utca 4.</p>	<p>Divat:</p> <p>Keresztes Zeigmond divat áruhaza Városház-tér.</p>	<p>FAZEKAS LAJOS Kossuth-utca 13 sz.</p> <p>Cipészek:</p> <p>HÁRY GYULA anatómiai cipész üzlete Budai-ut 28 sz.</p>	<p>PAPP SÁNDOR szij és nyereg gyártó Nádor-utca.</p>	<p>IFJ. HÉJJ JMRE Arany Ponty vendéglős Haltér 3 sz.</p>	<p>FÜSTÉR LAJOS mű asztalos Megyeház-utca 15 sz.</p>
<p>SZIGETHY TESTVÉREK közvetlen kávébehozatala és fűszer csmege kereskedők Kossuth-utca.</p>	<p>Knazovitzky Béla kamaraí szállító, kalap, cipő, uri és női divat külölegesége nagy raktára. Szabott áruk. Nádor-utca.</p>	<p>POLLÁK REZSŐ férfi és női cipész Nádor-utca 7.</p>	<p>IZINGER KÁROLY szijgyártó Bank-utca</p>	<p>KUNTLER JÓZSEF beszálló vendéglős Palotai-utca 33 sz.</p>	<p>KUTI MÁRTON épület és butor asztalos József-utca 2.</p>
<p>IFJ. TÓGLGYULA festék és cement főraktára. Városház-tér 1 sz.</p>	<p>FALVAY FERENCZ uri és női divat Kossuth-utca.</p>	<p>Sándorovits testvérek uri és női cipészek Sas-utca.</p>	<p>KÜMMEL BÉLA mű és kereskedelmi kereszete Kossuth-utca. Telep: Kert-utca.</p>	<p>Építők:</p> <p>SZABÓ JÓZSEF építési irodája Várkör-ut 43 sz.</p>	<p>TOMAN JÁNOS mű butor és épület asztalos Haltér 19 sz.</p>
<p>Keresztény foygasz. szövetkezet Szűgyény Marich-utca. Fiók üzlet Zámoly-utca.</p>	<p>KOVÁTS ANTAL uri és női divat Városház-tér.</p>	<p>Virágh I. Ferencz uri és női cipész. Saját készítményű cipő raktár. Megrendelések pontosan eszközöltetnek.</p>	<p>Neubarth Lipotné és társa órá és ókszerész Nádor-utca.</p>	<p>JÁMBOR ISTVÁN könyves és ácsmester Vásár-tér 22.</p>	<p>BODA GYULA épület és butor asztalos Lövölde-utca 12 sz.</p>
<p>BRUZZSA GYÓZÓ fűszer, festék és liszt kereskedő Széchenyi-utca 58 sz.</p>	<p>VARGA ISTVÁN női szabó mütérme Nádor-utca 7 sz.</p>	<p>Fürdő:</p> <p>ÁRPÁD-FÜRDŐ Kossuth-utca.</p>	<p>BAKOS JÓZSEF kádármester Malom-utca 6 sz.</p>	<p>Vanika Testvérek ácsmesterek Palotai-utca 71 sz.</p>	<p>Lakatosok:</p> <p>ZILAY GYULA mű és épület lakatos Bástya-utca 8.</p>
<p>IQ. GRÜNSCHNEK JÁNOS fűszer-, liszt-, vegyeskereskedése Szfhehérvár, Halász-utca 1.</p>	<p>ORSZÁGH IMRE női szabó Kossuth-utca 12 sz.</p>	<p>Különfélék:</p> <p>PETE GYULA fényképező Várkör-ut 28 sz.</p>	<p>KOVÁCS GYÖRGY kocsigyártó Fazekas-utca.</p>	<p>Kszantner és Pintér testvérek építési vállalkozók Felsőkirálysor 49 sz.</p>	<p>KILI JÁNOS épület és műlakatos Ősz-utca 21 sz.</p>
<p>KÜMMEK KÁROLY csmege, fűszer és liszt kereskedő Rákóczi-utca 7 sz.</p>	<p>Singer Co. varrógép részvénytársaság ajánlja eredeti varrogepeit Bognár u. 2 sz.</p>	<p>KLÖKNER PÉTER cs. és kir. udvari könyv, zenemű, papír és fényképező cikkek kereskedése. Nádor-utca.</p>	<p>GERVEIN MIHÁLY kovácsmester. Készít mindennemű új és divatos kocsikat. Vörösmarty-tér 1.</p>	<p>STREIT JÓZSEF ácsmester Palotai-utca 57—59 sz.</p>	<p>KOVÁTS JÁNOS géplakatos műhelye Haltér 9 sz.</p>
<p>Noszkó Horváth Gyula fűszer, liszt és borkereskedő Halász-utca 10 sz.</p>	<p>Rehorska Vilmos műfesto és vegyészintézet Üzlet: Haltér 1. Telep: Tobak-utca 21 sz.</p>	<p>HEILMAN SÁNDOR könyvkötészete. Szent Imre-utca 1.</p>	<p>KÖNIG KÁROLY kéményes és köszörűs Városház-tér.</p>	<p>KISS KÁROLY építési irodája Szömörce-utca 10.</p>	<p>Festők:</p> <p>GERLITS JÓZSEF és FIA szóabafesto és mázoló Jókai-utca 2 sz.</p>
<p>Hus:</p> <p>FLEISCHER MÓR mészáros mester iskola-utca Marhahus. 1 kgr. 1. r. leveshus 26 kr. " " " " " 24 " " " " " " " 11. " " " " " " " pörkölt és gulyás 24 " " " " " " " " feladl rostályos " " " " " " " és hátszín 28 " " " " " " " " Borjúhús. " " " " " " " 1 kgr. combja 36 kr. " " " " " " " " " vesés 34 " " " " " " " " " " eleje 30 "</p>	<p>NOLL NÁNDOR műfesto és vegyészintézet Városház-tér</p> <p>PAPP KÁROLY utóda Sziatkovszky József műselyem festő vegyészintézet Üzlet: Városház-tér 5 sz. Telep: Palotai-utca.</p>	<p>HEIN MÁRTON hangszerkészítő Kossuth-utca 2 sz.</p>	<p>KÖNIG JÓZSEF kéményes és köszörűs Kossuth-utca 7.</p>	<p>IFJ. Stoszkál Ferenc ökl. kőműves mester és építési vállalkozó Szömörce-utca 2 sz.</p>	<p>Schmölitz László cim-, szóabafesto és mázoló Vásár-tér 17. sz.</p>
<p>Gukrász:</p> <p>BINDER GYULA Városház-tér 4 sz.</p>	<p>ÁUERBACH JÓZSEF mosó intézete Jókai-utca 10 sz.</p> <p>NAGY IGNÁCZ mosó intézete Lakatos-utca 10 sz.</p>	<p>Schnetzler Nándor üveg, porcz. épület üveges Szűgyény Marich-utca 5 sz.</p> <p>PAPP LÁSZLÓ vaskereskedő Szűgyény Marich-utca 1.</p> <p>KNAZOVITZKY ELEMÉR vaskereskedő Nádor-utca.</p>	<p>Vendéglők és kávéházak:</p> <p>BARNAI IGNÁCZ Magyar Királyhoz címzett kávéháza és szállódája Nádor-utca.</p> <p>Özv. Emhecht Gyulanó Dréher féle sörcsarnok Bank-utca 1 sz.</p> <p>GÁRDOS ZSIGMOND "Korzó kávéház" Nádor-utca.</p> <p>HÉGYI JÓZSEF Szinházi sörcsarnok Nádor-utca.</p>	<p>MARCO DEMARKO beton és moznik készítő Kert-utca 7 sz.</p> <p>PEHAKKERANDRÁS építési vállalkozó Csonka u. 9 sz.</p>	<p>GUTMANN L. ÉS FIA szoba, cim-cimer és fanemű-festő. lakik Kégl. György-utca 7.</p> <p>Temetkezés:</p> <p>HERMANN KÁROLY ÉS TÁRSA "Kegyelet" temetkezési vállalat Kossuth-utca</p>